Adviesraad Sociaal domein Raalte

College van burgemeester en wethouders
van de gemeente Raalte
Postbus 140
8100 AC Raalte

Raalte, 9 februari 2023

Onderwerp: Inzet ervaringsdeskundigen in de gemeente Raalte

Geacht college,

De gemeente Raalte hanteert de ‘omgekeerde verordening’, hierdoor wordt een aanvraag van een inwoner niet op regels beoordeeld maar op basis van het beoogde effect van de regeling. De vraag van de inwoner staat centraal. Als Adviesraad Sociaal Domein Raalte vinden we deze insteek erg waardevol en complimenteren we u met deze aanpak.

Aanleiding
Als adviesraad hebben we een groot netwerk in de Raalter samenleving ook als het gaat om inwoners met een hulpvraag. We hebben in onze achterban ervaringen opgehaald en komen tot de conclusie dat er veel goed gaat maar dat er nog niet (altijd) gewerkt wordt vanuit bovenstaande aanpak. Er zijn grote verschillen in kennis van en bejegening door professionals. Als inwoner ben je afhankelijk van de insteek van de professional die tegenover je zit. Er wordt nog (te vaak) vanuit ‘systeemdenken’ gewerkt. Maatwerk wordt helaas nog niet altijd geboden, al zijn we er als adviesraad van overtuigd dat professionals hun best doen en er ook veel professionals zijn die wél maatwerk leveren en écht de vraag centraal stellen van de inwoner. We beseffen dat professionals mede door personeelskrapte vaak onder grote druk staan en hun taak niet eenvoudig is. Daarnaast duurt het ook een tijd voordat een nieuwe werkwijze door professionals wordt omarmd en toegepast. Daar hebben we begrip voor maar vanuit het perspectief van inwoners zouden we deze transformatie graag sneller bewerkstelligen zodat dit ten goede komt aan de hulp en zorg voor inwoners van de gemeente Raalte.

<u>Daarom adviseren we u gebruik te maken van ervaringsdeskundigen op alle lagen binnen het sociaal domein. Daarmee bedoelen we zowel op beleidsniveau als op uitvoerend niveau en binnen het gehele sociaal domein: jeugd, participatie en Wmo.</u>

Wat bedoelen we met ervaringsdeskundigheid?
We onderscheiden in dit advies drie categorieën;
Categorie 1: Ervaring met een beperking of chronische ziekte;
Categorie 2: Ervaringskennis wanneer op de eigen ervaringen wordt gereflecteerd en dit wordt gedeeld met anderen met soortgelijke ervaringen;
Categorie 3: Ervaringsdeskundigheid die wordt ingezet om beleid en uitvoering binnen het sociaal domein te verbeteren. Om van categorie 2 naar 3 te komen is vaak scholing nodig.

De waarde van ervaringsdeskundigheid en enkele voorbeelden

'Niets over ons, zonder ons', dat is het motto van het VN-Verdrag Handicap. Ervaringsdeskundige inwoners, daar moet je als gemeente gebruik van maken, aldus het VN-verdrag. De waarde van ervaringsdeskundigheid wordt steeds beter (h)erkend en er zijn veel inzichten opgedaan over de inzet ervan. Zowel landelijk als binnen onze regio, wordt al enkele jaren met ervaringsdeskundigen in het sociaal domein gewerkt.

Enkele voordelen die landelijk en regionaal genoemd worden zijn:

- Dankzij de inzet van ervaringsdeskundigen kunnen inwoners (eerder) zonder de reguliere, formele zorg en ondersteuning verder. De voorbeeldfunctie van de ervaringsdeskundige werkt daarbij stimulerend. Inwoners krijgen hoop doordat ze zien dat anderen ook uit nare situaties zijn gekomen.
- Ervaringsdeskundigen dragen er regelmatig aan bij dat een situatie waar een reguliere hulpverlener met een cliënt niet uit komt, wordt doorbroken.
- De inzet van ervaringsdeskundigen draagt bij aan het bewustwordingsproces, waarbij het gaat om mensen te stimuleren kracht te vinden om sterker het leven door te komen. Cliënten vertrouwen er meer op dat ze het ook zelf kunnen, ze worden meer gestimuleerd in het vinden van handelingsstrategieën die bij hen passen en waarin ze geloven. Onder andere door out of the box te denken, verwachtingen helder te krijgen en waar nodig te wijzen op alternatieven.
- Ervaringsdeskundigen hebben ook invloed op reguliere professionals. Reguliere professionals gaan meer vanuit het cliëntperspectief redeneren, omdat de inbreng van ervaringsdeskundigen tot meer begrip voor de cliënten leidt. Dat heeft een andere bejegening tot gevolg.
- Ook wijzigen de reguliere professionals soms hun benadering als gevolg van feedback en advies van de ervaringsdeskundigen.
- Kortom; De inzet van ervaringsdeskundigen leidt tot beleid en uitvoering dat beter aansluit bij inwoners.

Ons advies

- We adviseren te leren van goede ervaringen uit andere gemeenten. Als adviesraad hebben we contact met ervaringsdeskundigen en professionals in Zwolle. We willen indien nodig een verbindende rol vervullen tussen Raalte en Zwolle en desgewenst een bijeenkomst organiseren waarbij wordt ingegaan op de rol die ervaringsdeskundigen kunnen spelen bij het verbeteren van beleid en uitvoering in het sociaal domein.
- We adviseren om ervaringsdeskundigheid zowel intern als extern te agenderen. We vinden het belangrijk dat de gemeente ook van partners (o.a. gesubsidieerde uitvoeringsorganisaties in het sociaal domein) vraagt om ervaringsdeskundigen in te zetten. De gemeente Raalte kan hierin een voorbeeldfunctie vervullen. Daarbij is het belangrijk om te beseffen dat niet iedereen met ervaring, geschikt is als ervaringsdeskundige. Er dient goed te worden gekeken naar kennis, ervaring, niveau en draagvlak in de organisatie.
- Ook adviseren we om scholing van ervaringsdeskundigen te ondersteunen. Veel ervaringsdeskundigen moeten rondkomen van een laag inkomen. Het is belangrijk dat indien nodig en wenselijk, zij wel scholing kunnen ontvangen en de mogelijkheden daarvoor bekend zijn bij inwoners.
- Zet zowel betaalde (zie categorie 3 hierboven) als onbetaalde ervaringsdeskundigen (categorie 2) in.
- Ontwikkel een ‘pool van mensen met ervaringskennis’ die ingezet kunnen worden om te ondersteunen bij specifieke praktische vragen of ter ondersteuning bij een

keukentafelgesprek. Dit kan de kwaliteit van leven voor inwoners verbeteren en wellicht de werkdruk van professionals verlagen.

Graag ontvangen we uw reactie op dit advies. Mocht ons advies aanleiding geven tot vragen of opmerkingen dan horen we dat graag.

Met vriendelijke groet,

Anne-Wil Lensen
Voorzitter Adviesraad Sociaal Domein Raalte